

GRUPPEVEJLEDNINGENS POTENTIALER OG UDFORDRINGER SET FRA HHV. ET VUC OG ET EUD-PERSPEKTIV

Workshop på konferencen
Aktuel Vejledningsforskning 2020
20. November 2020

TD	AKTIVITET
13:20-13:35 5 minutter	Intro til workshoppen v/ Kristina Marager-Andersen, lektor, DPU
13:35-13:45 10 minutter	Opklap v/ Tue Sønderhøj, direktør, Vestsjyens HF & VUC
13:45-13:55 10 minutter	Opklap v/ Annette Vestergaard, uddannelsesvejleder, SORU Østjylland
13:55-14:10 15 minutter	Break-out rooms og drøftelser med podiet
14:10-14:20 10 minutter	Opsamling med spørgsmål fra deltagere til Tue & Annette

FORSKNINGSPROJEKT 2017-2019

"At blive på sporet - nye perspektiver og bæredygtige løsninger på uddannelsesfratfald for unge voksne"

Fokus: beslutningsprocesser ifm. fratfald fra ungdomsuddannelse

Målgruppe: Unge voksne (18-34), EUD / VUC (hf/AVU) med forskellige udfordringer, faglige, sociale og/eller psykologiske, el gentagne fratfald

Aktionsforskningsprojekt: 3 forskningsartikler, 14 skoler, 7 EUD / 7 VUC.

PROJEKTETS TEORETISKE RAMME

- kombinerer eksisterende viden om fratfald og fratfaldsfaktorer med beslutningsteori og motivationsteori
- teorier
 - fremlagt og drøftet på forskningscirkelmøder
 - anvendt som teoretisk udgangspunkt for undersøgelsesdesign / dataindsamling
 - anvendt som udgangspunkt analyser af empiri

FOKUS PÅ MOTIVATIONSTEORI - SDT

SELF-DETERMINATION THEORY - SELVBESTEMMELSESTEORIEN

Vi trives bedst og er motiverede for de aktiviteter, vi indgår i, når oplever:

- **selvbestemmelse** - at vi har valg og kontrol over vores handlinger, frivillig og personligt initiativ. Vedrører den oplevede kilde til ens lyst til at gøre noget selv. Ikke uafhængighed. Oplevelse af meningfuldhed
- **kompetence** - at vi er gode til noget og fungerer effektivt. Oplevelsen af at kunne håndtere de udfordringer, man møder, samt at man oplever muligheder for at udfylke og udfolde sine talenter
- **tilhørsforhold** - vi er knyttede til andre gennem positive relationer, at vi er et fællesskab med andre. Oplevelsen af at være en værdifuld del af et fællesskab - at ens væsen i verden accepteres, at man hører til i ens miljø

(Deci & Ryan, 2000)

I projekter arbejder vi, at

- jo mere elever/kursister oplever at være motiveret for at gå i skole og fortsætte uddannelsen, jo mindre vil eleven/kursisten volds eller tvangs i processen
- jo mere betingelserne for eleverens/oplærs kompetence, kompetence og tilhørsforhold opfyldes, jo bedre er muligheden for motivation for gennemførelse

PROJEKTETS EMPIRISKE RAMME

2017: UDFORSKNING	2018: AFPRØVNING	2019: IMPLEMENTERING
Fakta Etablering af 3 forskningscirker - gennemgående over 3 år 1. runde interviews m kurstister/elever Udvikling af indsatser	Fakta Skolerne kvalificerer /afprøver indsatser. Indsatser beskrives 3. runde interviews kurstister/elever og lærere/vejledere	Fakta Skolerne kvalificerer /afprøver indsatser. Indsatser beskrives 5. runde interview med kurstister/elever og lærere/vejledere
Erfarer Skolerne igangtænder indsatser Survey ugentligt med ca. 175 elever/kurstister 2. runde interviews kurstister/elever som deltager i indsatser	Erfarer Skolerne kvalificerer /afprøver indsatser. Indsatser beskrives Survey ugentligt, med 189 kurstister/elever 4. runde interviews med kurstister/elever og lærere og vejledere	Erfarer <ul style="list-style-type: none"> • Rapport skrivning • Analyse og artikelskrivning

HVAD KAN HHV. GRUPPE- OG INDIVIDORIENTEREDE INDSATSERNE?

Omkring halvvejs i projektet, i sommeren 2018, havde alle skolerne udviklet og afprøvet nye indsatser. Da disse blev fremlagt og drøftet på et forskningscirkelmøde, blev det klart, at vi kunne kategorisere indsatserne som enten kollektive eller individuelt fokuserede vejledningsindsatser

Gruppevejledning/gruppesamtaler

- har en social funktion, styrker socialt tilhørsforhold, giver tryghed
- bidrager til afklaringsproces ift. uddannelse og personlig udvikling
- bidrager til at gøre uddannelsen mere attraktiv for elever/kurstister og har derfor indirekte effekt på fravær

Indivuelle samtaler

- personlig udviklende funktion ift. at løse problemer/skabe struktur i hverdagen
- øget self-efficacy, uddannelsesmotivation og større målorientering

Fra sommeren 2018 to kategorier i hvort deres fokus

1. **Individerorienterede indsatser**: primært fokus på at styrke elevernes/kurstisternes **målorientering**
 2. **Gruppeorienterede indsatser**: primært fokus på at styrke elevernes/kurstisternes **tilhørsforhold**
- Samtale indsatser arbejdede med at udvikle elevernes/kurstisternes beslutningskompetence.

RESULTATER

Tilhørsforhold er afgørende - socialt og fagligt

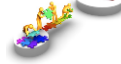
- 50 % af elever/kursister vaktler i en fortløbende interaktion mellem positive og negative faktorer
- Når de bliver - trods vaklen - skyldes det ofte, at konflikt(er) løses
 - Når de dropper ud, skyldes det, at negative faktorer bliver for massive

Lærere/vejlederes kendskab til eleven/kursistens overvejelser giver mulighed for at påvirke beslutningsprocessen - og fremme elevens **beslutningskompetence**

Indsigt i beslutningsprocesser kan hjælpe skolen/lærere/vejledere til at interagere mere kvalificeret med elever/kursister og hjælpe dem med **at blive på sporet - deres eget vel at mærke**

Målorientering er afgørende

Jo mere sikker man er på, hvor man er på vej hen og hvorfor, jo mere jo mere giver uddannelse mening

OG NU... 2020

➤ Fra forskergruppen fortsætter projektet med to opfølgende undersøgelser

1. "Forskningscirkler som forskningsformidling" m fokus på videreførelse og implementering af viden fra projektet. Deltagerkredsen er ledere på VUC'er og sprogcentre. Omdrejningspunktet i cirkelarbejdet er frafald og fravær.
2. **Gruppevejledningens potentialer i arbejdet med at nedbringe fravær og frafald**

➤ Skolerne arbejder - og to af dem skal vi høre fra nu☺

➤ Projektreporten (+ oplæg fra afslutningskonferencen) kan findes her:
<https://projekter.ou.dk/at-blive-paa-sporet/>

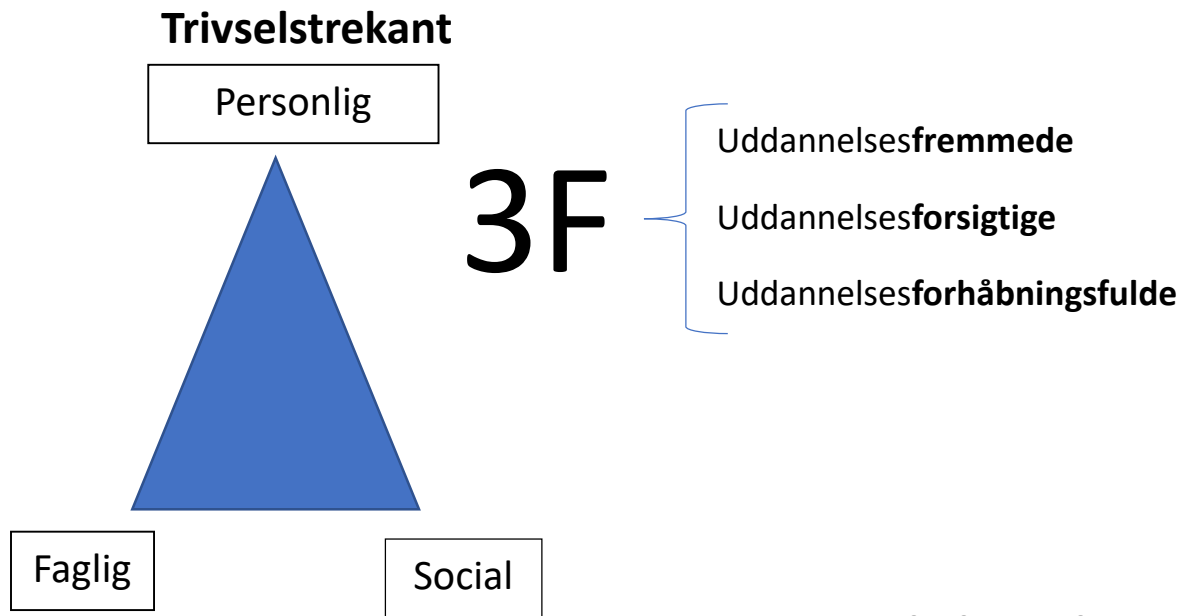
Gruppevejledning Potentialer og snubletråde

Udviklingsarbejde med følgende formål

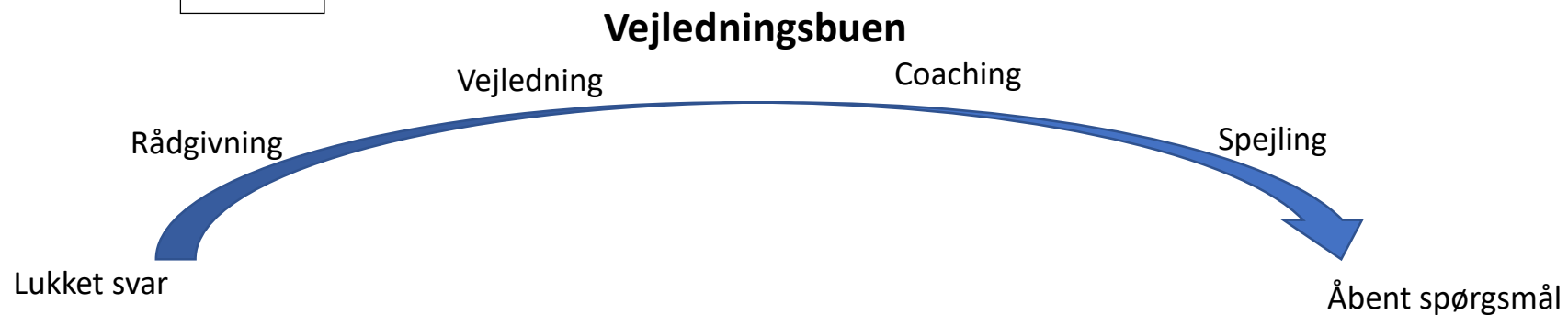
- Med udgangspunkt i -
- En helhedsorienteret vejledning,
- der fokuserer på **fællesskaber**, livsmestring,
- og gruppebaserede **samtaler** om grundlæggende indsigt i egne styrker,
- skabes der en fokuseret indsats på de kursister og elever der tvivler på egen formåen
- og har brug for at få styrket deres **tilhørsforhold** til uddannelsen og medkursister.

Anerkend – insister - myndiggør

KAN-VIL: handletabel

		Faglighed	
		KAN IKKE	KAN
Motivation og livsforhold	Kursist-karakteristika	Konstruktivt lærende farvel	- Motivation + Faglighed (Lærer + vejl) trives, talent, tilhørsforhold, feedback og selvevaluering
	VIL IKKE	+ Motivation - Faglighed (Lærerne)	
		VIL	

Sigte: fra voksen-skældud med fokus på fravær til værdibaserede self-efficacy samtaler og styrkelse af tilhørsforhold

Udbytte

- Udbytte hos kursister/elever: ”jeg er ikke alene, mine medkursister er ressourcer ift min gennemførelse, og vejledere vil mig det godt.”
- En mere relationelt baseret praksis, en mere fokuseret indsats, et større fokus på fællesskabet og kursistens tilhørsforhold
- Strukturerede evalueringssamtaler med deltagelse af både vejleder og lærer med selvevaluering
- Styrket samarbejde om tidlig indsats (faglig, social, personlig trivsel)

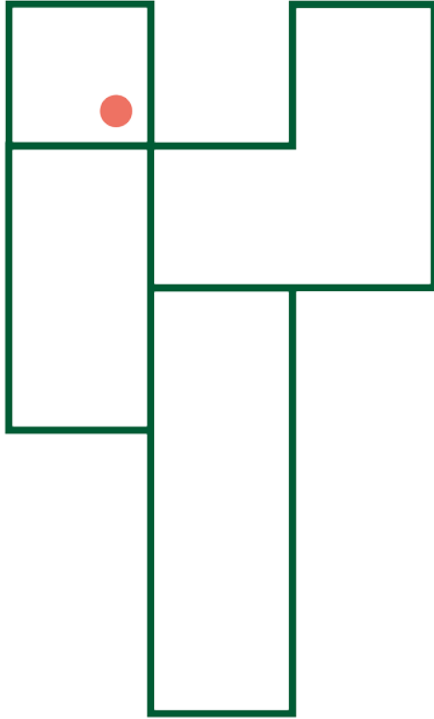
Snubletråde

- Kan ikke erstatte det individuelle – og det tager meget af tiden
- Den dobbelte blufærdighed
- Samarbejde mellem lærer og vejleder
- Vanen: at vejledning og vejleder fylder mindre

Artikel i Vejlederforum:

<https://www.vejlederforum.dk/page1437.aspx?recordid1437=1803>

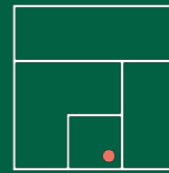
tus@vucv.dk

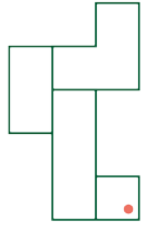
”At blive på sporet”

- Systematisk anvendelse af ugentlig survey og gruppesamtaler som en tidlig forebyggelsesindsats mod frafald på GF2 SOSU

VELUX projekt

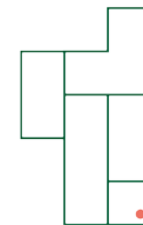

SOSU
Østjylland

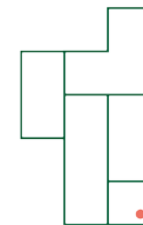
Hvad er formålet?

Formålet med gruppesamtaler er at udvikle elevernes tilhørsforhold, målorientering og beslutningskompetencer.

Tilhørsforhold:

Eleven føler, at vedkommende tilhører eller er forbundet med personer, grupper eller en kultur, og at en 'significant other' sætter pris på en. Eksempelvis, elev til elev, elev til vejleder, elev til underviser, elev til mentor, elev til klasse- og skolemiljø, osv.

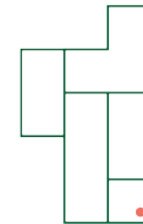

Målorientering består af tre faktorer:

Elevens opfattelse af, hvad uddannelsen skal føre til (anvendelse)

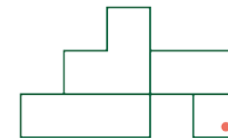
Elevens opfattelse af sammenhængen mellem uddannelsens indhold og det, som man vil bruge uddannelsen til (mening)

Elevens tro på at ville og kunne gennemføre uddannelsen (motivation)

Beslutningskompetence:

Evnen og viljen til at træffe velovervejede beslutninger.

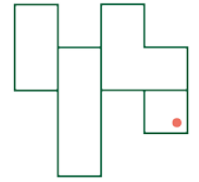

Hvem fokusere indsatsen på - Elever der vakler

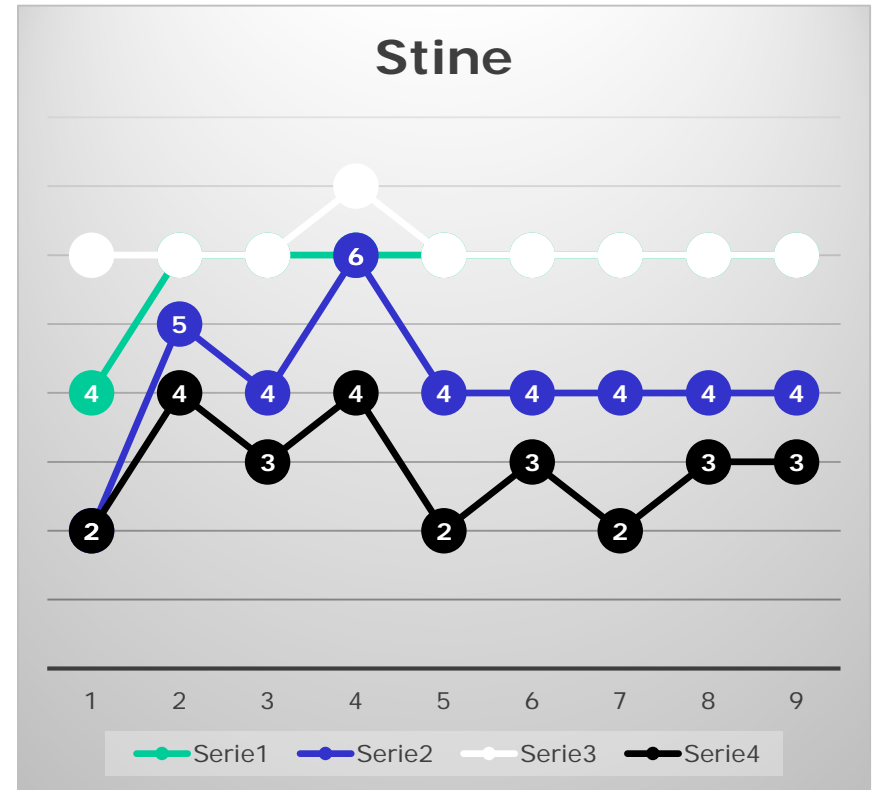
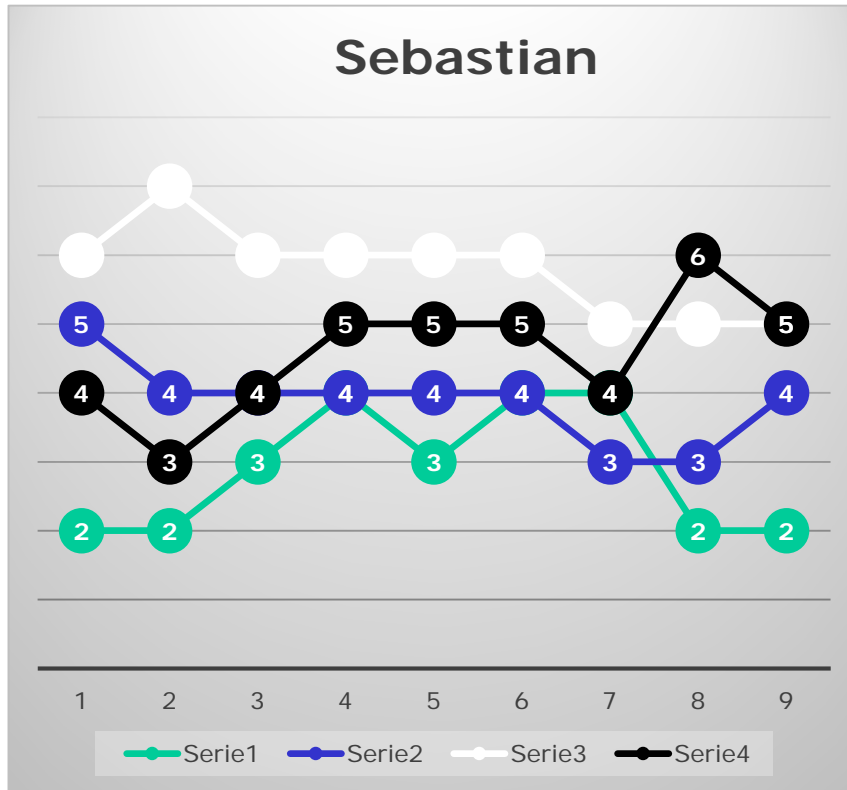
Elevernes besvarelser på følgende fire spørgsmål (besvaret på en skala fra 1 til 5, hvor 5 er det højeste):

- Hvor sikker er du på, at du vil gennemføre uddannelsen? (Grøn kurve)
- Hvor godt føler du dig tilpas i klassen? (Blå kurve)
- Hvor godt synes du, du klarer dig i klassen? (Hvid kurve)
- Hvor god er du til at træffe beslutninger i forbindelse med din uddannelse? (Sort kurve)

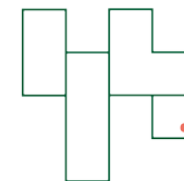
Gruppensammensætninger - gruppe 1

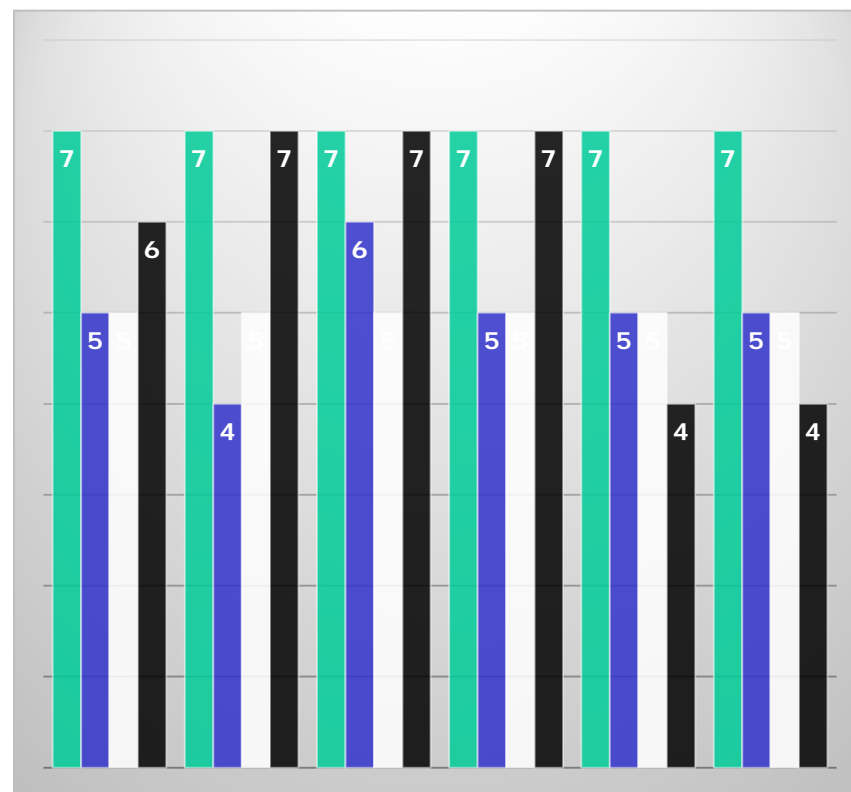
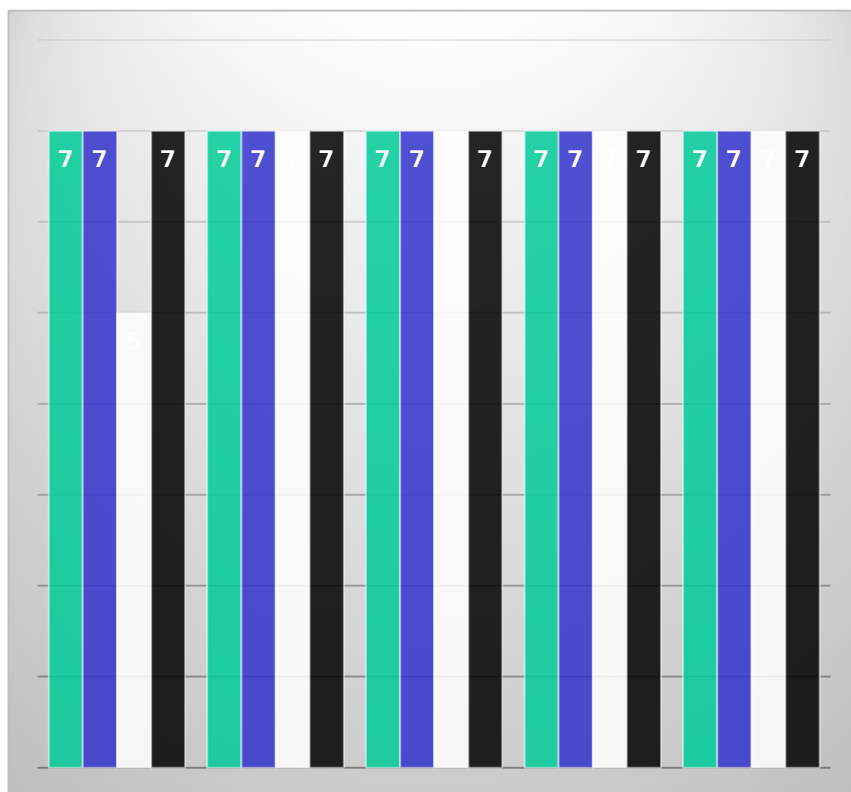
Hvor sikker er du på at gennemføre uddannelsen (grøn kurve) + lavt fravær

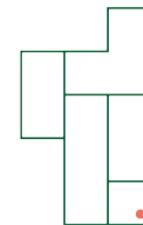

Gruppensammensætning - gruppe 2

Hvor sikker er du på at gennemføre uddannelsen (grøn kurve) + højt fravær

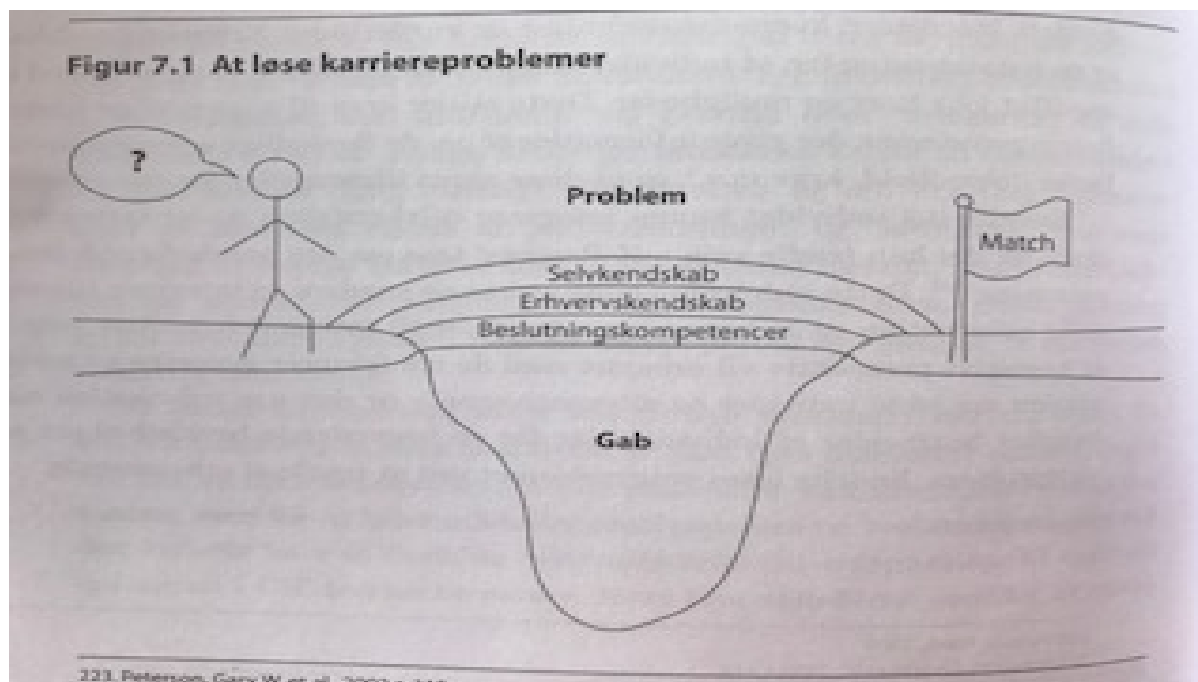

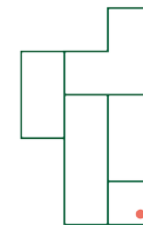
Hvad der konkret er blevet arbejdet med i gruppesamtalerne

I begge gruppesamtaler arbejdes der med at udvikle kognitive beslutningskompetencer ud fra CIP's 5 kognitive faser:

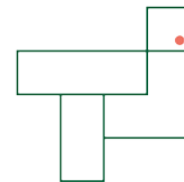
1. Problemkommunikation, der signalerer en beslutningssituation - (Billede illustrationer).

Faser i individets beslutningsprocesser:

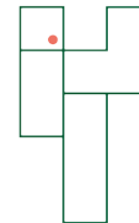

- 2. Analyse af problemsituationen og de faktorer, der er på spil (ressourcer og belastninger)**
 - Hvad forårsager gabet mellem min nuværende situation tilstand og den ønskede?
- 3. syntese og udkrystallisering af mulige alternativer (udvikle ideer til at fjerne gabet - brainstorm)**
 - Hvilke mulige handlinger kan jeg iværksætte for at reducere gabet?
- 4. vurdering af alternativerne (evaluering af handlemuligheder fra fase 3 – relevans og prioritet for den enkelte + synspunkter fra signifikante andre)**
- 5. implementering af valget (Feed forward, herunder delmål og strategier)**

Hvilken virkning har indsatsen haft?

- Individuelle kontaktlærersamtaler er i dag gruppesamtaler
- Optagelsessamtaler er i dag gruppesamtaler
- Survey og gruppesamtaler har resulteret i "forebyggelse" af fravær og frafald snarere end sanktioner
- Der ses en effekt på elevernes tilhørsforhold, målorientering og beslutningskompetence

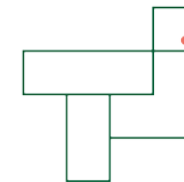

Gruppe 1

- *"Den ene, ham snakkede jeg godt med. Vi sad lidt efter vejledningssamtalen og snakkede om hinandens udfordringer, han prøvede at give mig nogle ideer, fordi jeg ikke kunne finde ud af, hvad jeg skulle sætte som et mål..."*
- *"Det var rart at han blev, fordi der er rigtig mange omkring mig der ikke kan forstå det og er sådan negative... Så det er rart at møde en der støttede mig"*

Gruppe 2

- *"efter at have læst til timerne, er jeg begyndt, at kunne følge med i undervisningen og det har øget min motivation for at blive i undervisningen"*
- *"nu ved jeg, at de andre har øje på mig"*
- *"Ja, som jeg sagde fik det mig faktisk til at komme i skole i en hel uge fordi vejlederen sagde, at når der noget du gerne vil, så skal du kæmpe for at få det. Det er det samme med uddannelse, der skal du også kæmpe om morgenen, kæmpe med dine svagheder for at fuldføre det, du gerne vil".*

Hvor sikker er du på at gennemføre uddannelsen (grøn kurve)

